

TRADITIONELE RESTAURATIEMORTELS OP MODERNE WIJZE GEPRODUCEERD

In de afgelopen decennia is er waar het voeg- en metselwerkherstel betreft heel wat fout gegaan bij restauratieprojecten. Bijna als vanzelfsprekend werd gekozen voor cementmortel, terwijl cement pas in de loop van de negentiende eeuw werd ontwikkeld en vanaf het laatste kwart van die eeuw in toenemende mate in de bouw werd toegepast.

“Dat kon niet anders dan problemen opleveren en die kwamen er na een aantal jaren dan ook”, vertelt Jan Jousma, productmanager bij Remix Droge Mortel in Borger. Remix is Nederlands grootste producent van droge mortels, die onder de merknamen Remix en Sakrete op de markt worden gebracht. De mortels worden ontwikkeld door eigen, ervaren morteltechnologen en vervolgens uitvoerig getest in eigen laboratoria en in de praktijk. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met verwerkers, uitvoerders, aannemers, architecten en constructeurs. Op die manier ontwikkelt Remix specifieke recepturen die nauw aansluiten bij de gestelde eisen en wensen, onder meer die van de restauratiebranche.

VERSTOORDE COMPTABILITEIT

Een van die mortels is de schelpkalkmortel, een product dat vroeger veelvuldig in de bouw werd toegepast, maar na de introductie van cementmortel langzaam uit beeld verdween en zelfs vele jaren niet

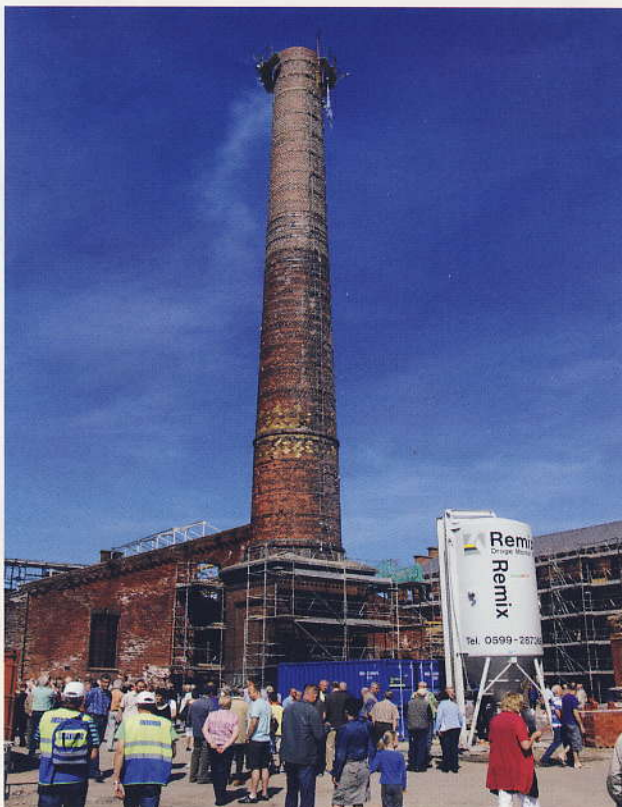
verkrijgbaar was. Vanuit eigen inzicht, maar ook vanwege vraag uit de markt besloot Remix in 2005 de productie van schelpkalkmortels weer op te starten. Jousma: “We zagen de problemen die waren ontstaan doordat bij eerdere restauraties de verkeerde mortels waren toegepast en kregen die signalen ook van onze klanten. Doordat bij restauraties verkeerde mortels waren toegepast, was de compatibiliteit met de baksteen en de oorspronkelijke schelpkalkmortel verstoord. Daardoor wordt het vocht niet meer goed afgevoerd waardoor er druk ontstaat die tot schade aan en zelfs verpulvering van de steen kan leiden.” Het voordeel van schelpkalkmortels, zegt Jousma, is dat ze ademend, elastisch en vochtregulerend zijn. Een nadeel is hun lagere aanvangssterkte, waardoor er minder snel gemetseld kan worden. “Dat was de reden waardoor alle schelpkalkovens in Nederland zijn verdwenen of gesloten en schelpkalkmortels lange tijd niet verkrijgbaar waren. Toch hebben enkele firma's vreemd genoeg nog jarenlang gepretendeerd schelpkalkmortels te leveren, terwijl er geen enkele schelpkalkoven meer in bedrijf was. Zelfs nu komt dat nog voor. Dit bedrog heeft de naam schelpkalk helaas geen goed gedaan.”

STUKJES SCHELP

In 2005 besloot Remix om, samen met de (inmiddels gesloten) Sakrete-fabriek in Bremen, de productie van schelpkalk opnieuw op te starten en schelpkalkmortels op de markt te herintroduceren. Niet alleen voor toepassing bij restauratieprojecten, maar ook bij nieuwbouwprojecten. “Het vochtregulerende, ademende karakter van de mortel draagt bij aan een gezonder woonklimaat.” Voorafgaand aan de herintroductie werd uitgebreid onderzoek gedaan en vonden er tests plaats in eigen laboratoria en in Duitsland, maakt Jan Jousma duidelijk. “We hebben veel expertise in eigen huis en zijn bijvoorbeeld gaan kijken naar de richtlijnen van vroeger. Je hebt tegenwoordig namelijk met een ander productieproces te maken. Vroeger was er nooit sprake van volledige branding. Er zaten altijd nog kleine stukjes schelp die niet gebrand waren in de mortel. Met onze computergestuurde oven van nu heb je die volledige verbranding wel en daardoor dus een veel hogere en constante kwaliteit.”

SNELLERE UITHARDING

Vroeger werd op de bouwplaats vaak een ‘schempje’ cement aan de schelpkalkmortel toegevoegd voor een hogere aanvangssterkte, weet Jousma. “Nu doen we dat al standaard in onze fabriek zodat we de beste eigenschappen van beide bindmiddelen hebben verenigd in één mortel, de schelpkalkcementmortel 1:5:10. Helder en transparant, we geven precies aan wat er in zit. Uniek in de restau-

Strokartonfabriek De Toekomst is geheel gerestaureerd met schelpkalkcementmortel.

ratiewereld. De vroeger veel toegepaste verhouding 1:5:10 (1 deel cement, 5 delen schelpkalk en 10 delen zand) blijkt ook nu uitstekend te voldoen en is bij ons de standaard geworden. De relatief lage eindsterkte en de porositeit sluiten goed aan op de oorspronkelijke schelpkalkmortel en de stenen. Met vanzelfsprekend een uitstekende verwerkbaarheid, daarvoor zijn we mortelfabrikant." En zo waren er nog meer aspecten waar rekening mee moest worden gehouden, legt Jousma uit. Zoals de kleur. Die werd vroeger bepaald door het zand van de vindplaats en nu door toevoeging van pigment. "Dat is bijvoorbeeld het geval bij schoorsteenbouw en -herstel. Daarbij is een snellere uitharding van groot belang en valt een kleurverschil direct op. Een recent project waarbij onze schelpkalkcementmortel 1:5:10 op grote schaal is toegepast is de restauratie van De Toekomst, de voormalige kartonfabriek in Scheemda. Daar waren we, net als bij veel andere projecten, al in het voortraject actief om te onderzoeken aan welke eisen de mortel moet voldoen. Dat is onder meer afhankelijk van de omstandigheden ter plekke en de periode waarin het gebouw oorspronkelijk is gebouwd. Per project bepalen we aan de hand van zo'n vooronderzoek de specifieke receptuur." Dankzij een efficiënt productieproces kan Remix betaalbare kwaliteit bieden. De schelpkalkcement metsel- en voegmortels worden geleverd met KOMO certificaat. Het enkele jaren geleden toegekende DUBOKEUR

bevestigt bovendien dat het bedrijf oog heeft voor duurzaamheid en milieu. "Dat zijn aspecten waar je als modern bedrijf niet omheen kunt. Maar daarnaast willen we alert inspelen op de wensen van onze klanten en de markt. Dat doen we met onze producten, maar eveneens met onze service. Een goede advisering en begeleiding van onze klanten staat daarin centraal, net zoals een efficiënte distributie via ons dealernetwerk bij de bouwmaterialenhandel. We bieden bijvoorbeeld onze mortels aan in zakken van 25 kilo, in big bags, maar er staan verspreid door het hele land ook al meer dan 2.000 Remix silo's. Zo willen we de klant in elk opzicht optimaal van dienst kunnen zijn." ■

In Damwoude is met de schelpkalkcementmortel 1:5:10 een heel arbeidersdorp herbouwd, uit in containers opgeslagen delen.

(advertentie)

Schelpkalkcementmortels 1:5:10

De beste eigenschappen van schelpkalk en cement in één (restauratie)mortel
Traditionele mortels op moderne wijze geproduceerd tegen betaalbare prijs

**Leverbaar
in vele
kleuren**

Uitgebreid assortiment

Remix heeft een uitgebreid assortiment Sakrete schelpkalkcementmortels 1:5:10

(1 deel cement, 5 delen schelpkalk en 10 delen zand)

- ✓ Metselmortels voor traditioneel metselen die ook geschikt zijn voor de doorstrijktechniek
- ✓ Voegmortels voor traditioneel navoegen
- ✓ Knip- en snijvoegmortels
- ✓ Machinaal verwerkbare voegmortels
- ✓ Stucmortels
- ✓ Dakdekkersmortel

Leverbaar in 25 kg zakken, bigbags en silo's.

Remix
Droge Mortel BV

Met KOMO-certificaat en Dubokeur
Meer weten? Kijk op
www.restauratiemortels.nl

Remix Droge Mortel BV – Postbus 3 – 9530 AA Borger – Tel. 0599 - 287 360 – Fax 0599 - 287 365
E-mail: info@remix.nl – www.remix.nl – www.sakrete.nl

